

*La sardana,
tradició i progrés*

Escola SOLC, curs 2017-18

2

Exercicis matemàtics basats en la sardana

Estructura de la sardana per a ballar (1)

3

- Totes les sardanes estan constituïdes per dos tipus de música que es van repetint: els curts i els llargs
- Els curts consten d'un nombre determinat de compassos (27, per exemple) i els llargs també (69, per exemple). Aquests nombres de compassos no són els mateixos en cada sardana
- El nombre de compassos de que consta una sardana s'anomena "tiratge" de la sardana. La sardana de l'exemple anterior es diu que tira 27 x 69
- Una sardana per a ballar consta de 7 o de 10 tirades; parlem només de les de 7 tirades que, actualment, són les més habituals
- Aquestes 7 tirades són: tres de curts i quatre de llargs

Estructura de la sardana per a ballar (2)

- La sardana s'inicia amb l'introït (toc de flabiol que no es balla). A continuació:
dues (tirades) de curts / dues de llargs / una de curts / una de llargs / contrapunt (notes de flabiol que no es ballen) / una de llargs / acord final (moment en el qual ja s'ha d'haver acabat de ballar)
- Com que cada sardana "tira" diferent, les dues primeres tirades de curts es ballen seguides, sense interrupció. Així, podem comptar quan tira la sardana (quan es repeteix la mateixa música del principi tornem a comptar "1")
- També es ballen seguides les dues primeres tirades de llargs

Acabar correctament les tirades

- Les dues primeres tirades de curts (que es ballen juntes), les dues primeres tirades de llargs (que també es ballen juntes) i cada una de les demás tirades (curts i llargs) s'han d'acabar correctament, és a dir, cal acabar-les amb els peus junts, per a així poder començar la tirada següent
- Per aconseguir acabar les tirades correctament cal, uns quants punts abans del seu final, fer la/les figura/figures que correspongui/n (per exemple: un dos, un tres, un dos i un tres, etc)

Comptar i repartir una sardana

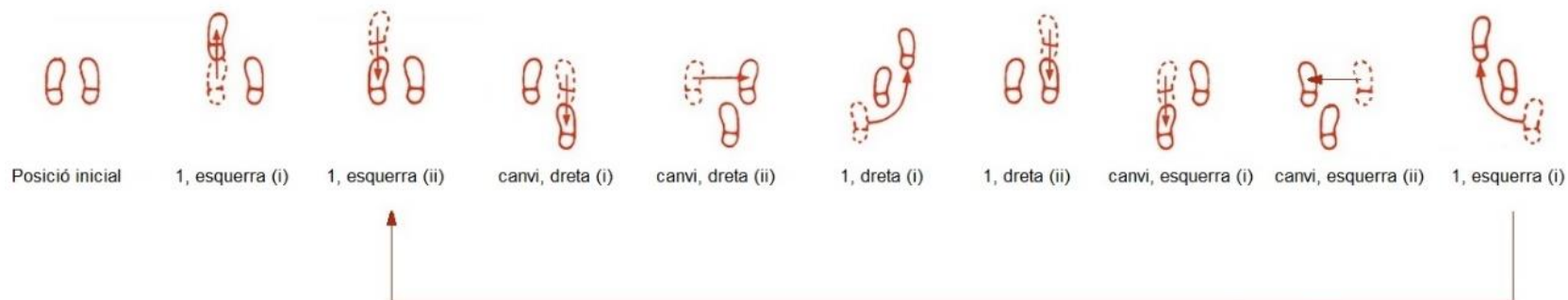
6

- Una persona de la rotllana indica als demés balladors, en el moment oportú, què cal fer per a aconseguir acabar les tirades correctament. Aquesta persona és la que “porta” la sardana i les seves indicacions constitueixen el “repartiment” de la sardana
- “Repartir” una sardana és, doncs, indicar als altres balladors què és el que cal fer per a acabar correctament les tirades
- Per a poder repartir la sardana cal comptar-la (comptar el nombre de compassos de curts i de llargs) i a això és al que ens dedicarem
- Ens dedicarem, doncs, a comptar i no a repartir les sardanes

Com es ballen els curts?

7

- La sardana es comença a ballar pel peu esquerra, per les dues primeres tirades de curts, que es ballen seguides. Manera de ballar els curts:

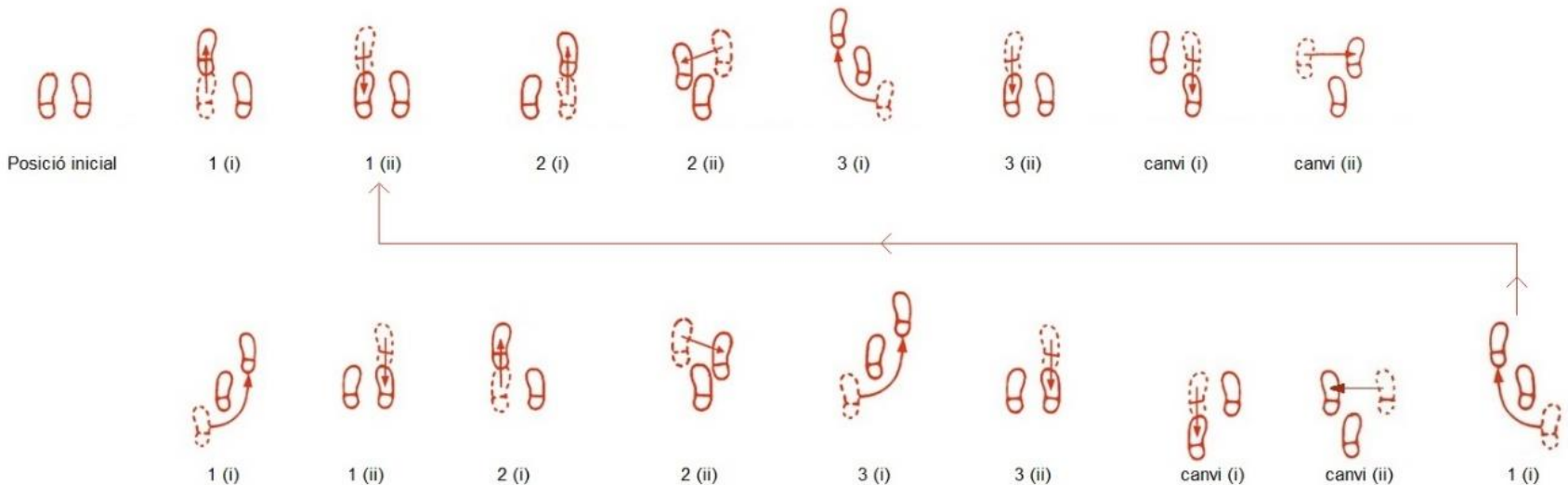

- llevat de l'introit, el contrapunt i l'acord final, tota la sardana es balla de puntetes, el taló no toca mai al terra
- Quan es punteja la punta toca lleugerament el terra
- Els canvis han de ser amb el mínim desplaçament lateral possible
- El cos va “pujant i baixant” lleugerament: tres vegades en l'1 i dues en el canvi

Com es ballen els llargs?

8

- Si els llargs es comencen a ballar pel peu esquerra, la manera de ballar-los és:

- El cos va “pujant i baixant” lleugerament: tres vegades en l’1, el 2 i el 3 i dues vegades en els canvis

Amb quin peu es comença cada tirada?

9

- La sardana es comença a ballar amb el peu esquerre i després del contrapunt es torna a començar amb el peu esquerre
- I quan no ve ni contrapunt ni final?
 - Quan s'acaba amb un 2 (per exemple després de les dues primeres de curts)... com si continuéssim “normal”
 - Quan s'acaba amb un 3... amb el peu contrari amb el que s'acaba

Exercicis (1)

10

- **Ex1** Una sardana tira 25 x 63. De quants compassos consta tota la sardana, si aquesta és de 7 tirades?
- **Ex2** Si els músics toquen a raó de 50 compassos per minut, quant de temps dura la sardana de l'exercici anterior? (sense comptar introit ni contrapunt)
- **Ex3** Una sardana tira 33 x 75. Si és de set tirades, els músics toquen 54 compassos per minut, l'introit dura 8 segons i el contrapunt 4 segons, quant dura tota la sardana?
- **Ex4** Una sardana tira 37 de curts. Per quin peu es comença a ballar la primera tirada de llargs?
- **Ex5** Una sardana tira 42 de curts. Per quin peu es comença a ballar la primera tirada de llargs?

Exercicis (i 2)

- **Ex6** Una sardana tira 25 de curts. En què cau el punt 16? (possibles respostes: 1 a l'esquerra, 1 a la dreta, canvi a l'esquerra, canvi a la dreta)
- **Ex7** Una sardana tira 23 de curts. En què cau el compàs número 11 de la segona tirada de curts (mateixes possibles respostes que a l'exercici anterior)
- **Ex8** Una sardana tira 37 de curts. On cau el compàs 17 de la primera tirada de llargs? (respostes possibles: 1 a l'esquerra, 2 a l'esquerra, 3 a l'esquerra, canvi a l'esquerra, 1 a la dreta, 2 a la dreta, 3 a la dreta, canvi a la dreta)
- **Ex9** Una sardana tira 23x63, amb salt en el 54. On cau el salt a la primera tirada de llargs? (mateixes possibles respostes que a l'exercici anterior)